

La Trinca, 20 anys de cançons

David Escamilla

I. LA VIDA EN BLANC I NEGRE...

Aquesta mena de documents testimonials ens ajuden a comprendre l'escenari polític i cronològic on una Trinca adulta i reivindicativa va fer eclòsió set anys després que tres nois residents a Canet decidissin caminar en la mateixa direcció per fer música.

No sembla possible que un fenomen com La Trinca hagués pogut tenir lloc en cap altre racó de l'Estat espanyol. Però tampoc a Catalunya n'hi ha hagut cap altre de semblant, raó per la qual cal pensar que els Nois de Canet estaven unguits per una mena d'alè màgic que els assenyalava pas a pas el camí a recórrer.

L'itinerari de la triada, que en néixer ignorava que estaven destinats a esdevenir una icona de país, fou potser un reflex natural de l'evolució d'un poble que, vençut a la Guerra Civil i perseguit sense treva des de llavors, iniciava *amb el somriure la revolta*.

Un dels trets que caracteritza el poble català, i que massa sovint s'intenta obviar, és la sornegueria, la capacitat de riure's d'ell mateix i, per extensió, «del mort i de qui el vetlla». El sentit de l'humor fou una arma poderosa per a un poble que abominava de les armes, i que intentava sobreviure i resistir contra la força bruta amb la força inalienable de la intel·ligència.

Cal contextualitzar el naixement de La Trinca no només en la situació política de Catalunya respecte a Espanya, sinó també en la d'Espanya en relació amb la resta d'estats d'Europa a les darreries dels seixanta.

En aquella època, Espanya era un Estat aïllat des de fora per un Occident que el menyspreava pel seu règim feixista, i blindat des de dins per una dictadura que intuïa que qualsevol influència exterior en faria tremolar els fonaments.

Els nous moviments polítics i socials enfonsaven les arrels al procés de canvis de tota mena originats pel creixement econòmic que havia començat a la dècada dels cinquanta, després de la Segona Guerra Mundial, i que es consolidava als seixanta.

La desclosa a l'Europa occidental de la societat del benestar comportava la difusió de la cultura i l'augment del temps lliure. Aquest clima va propiciar la lluita per la llibertat individual i social d'una societat que s'allunyava dels conceptes i els valors tradicionals. Una de les conseqüències de la societat del benestar va ser l'augment de l'escolarització.

Les universitats deixaren de ser un reducte per a les elits i començaren a acollir representants de tots els estrats socials, que hi portaren les seves lluites i els ideals neomarxistes i neoanarquistes. Això va desembocar en una lluita contra el poder establert i en una nova esquerra nodrida d'universitaris i d'intel·lectuals.

Pel que fa als Estats Units, els seixanta foren sacsejats per esdeveniments que deixarien també petjades històriques: el moviment pels drets civils dels negres i la guerra del Vietnam. Aquesta guerra fou el catalitzador oportú per unir les forces d'esquerres.

A Europa, l'esclat del «maig» de París i la repressió brutal de la «revolució de Praga» l'any 1968 van ser dos moments culminants del moviment contestatari. Un moviment que va ser anihilat gradualment pel mètode d'absorció i d'assimilació des del sistema. La imaginació mai no podria arribar al poder. Però a Catalunya, on estàvem fets a la repressió ferotge i continuada, els moviments contestataris del món lliure semblaven obrir una esclatxa per on entraven, amb grans dificultats, llum clara i aire fresc.

A l'Estat espanyol, els esforços del dictador i els seus aliats incondicionals per blindar «la moral tradicional i els bons costums», i aturar la vida real al vessant exterior dels Pirineus començaven a fracassar. I no és que l'església i la guàrdia civil no s'hi esforcessin. Però el sol, el mar i la baixa paritat de la pesseta garantien unes vacances esplèndides als turistes que, a mitjan dels seixanta, començaren a envair els pobles costaners amb les butxaques plenes de divises i la idea que viatjaven al Tercer Món.